

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»»

Кафедра педагогіки та психології

Kalenychenko R. A.
Pedagogichna psykhe

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента**

ОДФ 2. 09 ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА

Підготовки

бакалаврів
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань _

01 Освіта/Педагогіка

спеціальності

012 Дошкільна освіта

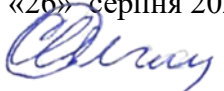
Дніпро-2024

Робоча програма освітнього компонента ОДФ 2. 09 Психологія педагогічна розроблена на основі освітньо-професійної програми Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для здобувачів вищої освіти II курсу спеціальності 012 Дошкільна освіта.

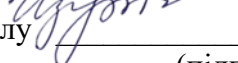
Розробник програми: Товкач І. Є., кандидат психологічних наук

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Зав. кафедри Станіслав САПОЖНИКОВ, док. пед. наук, професор
(підпис)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу Інна ЗЕРКАЛЬ
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни	ОДФ 2. 06 Психологія загальна ОДФ 2. 07 Психологія раннього дитинства ОДФ 2. 08 Психологія дитяча з практикумом	
Курс	II	III
Семестр/ триместр	4	7
Загальний обсяг годин / кредитів	90/3	90/3
Кількість змістовних модулів	3	3
Годин на аудиторне вивчення	34	10
Годин на самостійне вивчення	56	80
Форма підсумкового контролю	Іспит	Іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психологія педагогічна»

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти необхідних теоретичних знань про різні концептуальні підходи до організації та здійснення навчального й виховного процесів, закономірності та відмінності між учінням і самоучінням, вихованням і самовихованням, розвитком і саморозвитком дитини з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей, здатності до психологічно обґрунтованого здійснення педагогічних функцій.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є:

- ознайомити з теоретичними та методологічними основами педагогічної психології як науки на сучасному етапі її розвитку;
- сприяти оволодінню основними положеннями педагогічної психології, категоріально-термінологічним апаратом педагогічної психології;
- ознайомлення з методами психологічних досліджень, які використовуються у педагогічній психології;
- збагатити уявлення здобувачів освіти щодо способів та послідовності передавання дітям знань та життєвого досвіду, що дозволяють максимізувати розвиваючий навчально-виховний результат;
- вчити практично застосовувати різні концепції, методи та прийоми навчання та виховання з урахуванням психологічних закономірностей розвитку особистості дитини, з урахуванням її вікових та індивідуальних особливостей в умовах освітнього процесу та його цілей;
- сприяти формуванню вміння створювати сучасне розвивальне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для розвитку, навчання та виховання здобувачів дошкільної освіти;
- формувати відповідальне ставлення до ролі педагога, прагнення вдосконалювати свою педагогічну майстерність, підвищувати свої професійні вміння на основі систематичної роботи з науковою літературою та вивчення здобутків науки на сучасному етапі її розвитку
- формувати потреби і вміння свідомо орієнтуватися у власних якостях особистості з метою її вдосконалення та професійного спрямування у належному русі.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами

освітньо- професійної програми:

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності
1.	ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується омплексністю та невизначеністю умов.
2.	ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
3.	ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.	КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.
4.	ПР-04. Розуміти і визначати	КЗ-6. Здатність до міжособистісної
	особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	взаємодії. КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку

	<p>ПР-8 Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.</p> <p>ПР-10 Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.</p> <p>ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.</p> <p>ПР-17 здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.</p>	<p>самосвідомості («Я» дитини і його місце в довіллі).</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p>
5.	<p>ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.</p> <p>ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.</p>	<p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.</p> <p>КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>

Примітка: Загальні компетентності (ЗК); Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Педагогічна психологія як наука. Предмет, ключові поняття, завдання та сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні проблеми у педагогічній психології. Структура педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Єдність педагогічної та вікової психології. Основні історичні етапи становлення педагогічної психології як науки. Принципи і методи дослідження у педагогічній психології. Понятійно-категоріальний апарат педагогічної психології.

Література [О1-6; Д 1-7, 10]

Тема 2. Методи дослідження у педагогічній психології. Методи дослідження у педагогічній психології і специфіка їх застосування при роботі з дітьми дошкільного віку. Особливості діагностики психічного розвитку дитини. Основні вимоги до процедури діагностики дитини. Методи діагностики сенсорно-перцептивного розвитку дітей дошкільного віку. Методики діагностики основних показників самосвідомості дітей дошкільного 8 віку. Методики збору опосередкованої інформації про особливості психічного розвитку дітей дошкільного віку. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.

Література [О1-4; Д 1-7, 10]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИВАЛЬНИХ, НАВЧАЛЬНИХ ТА ВИХОВНИХ ВПЛИВІВ НА ДІТЕЙ У ДОШКІЛЬНІ РОКИ

Тема 3. Психологія учіння та учбової діяльності. Психологічна характеристика поняття «научіння». Співвідношення понять «навчання», «учіння» й «научіння». Види та рівні научіння дошкільників. Психологічні механізми процесів учіння і научіння та чинники, що впливають на їх ефективність у дошкільному віці. Учіння як пізнавальна діяльність, його структура. Психологічні особливості процесу засвоєння знань, умінь і навичок дітей дошкільного віку

Література [О1-4; Д 1-10, 12-14]

Тема 4. Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників. Особливості учбової діяльності дошкільників. Психологічні особливості розвивальних та навчальних впливів педагога на дітей у дошкільні роки. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною.

Література [О1-4; Д 1-10]

Тема 5. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи. Психологічні особливості навчання дошкільників. Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта». Структура психологічної готовності дошкільника.

Література [О1-4; Д 1-7, 10, 11]

Тема 6. Психологія виховання. Виховання як складова освітнього процесу. Базові психологічні підходи до організації виховання: технологічний, гуманістичний і діяльнісний. Вікові аспекти виховання дошкільників. Основні психологічні механізми впливу у вихованні дошкільників. Психологічні засади морального виховання. Гендерні аспекти виховання.

Література [О1-4; Д 1-7, 11]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГА ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 7. Психологія особистості педагога закладу дошкільної освіти.

Психологічна характеристика особистості вихователя дошкільного навчального закладу. Педагогічні здібності вихователя. Психологічні вимоги до особистісних і професійних якостей вихователя. Спрямованість особистості вихователя та мотивація до педагогічної діяльності. Індивідуальні стилі педагогічної діяльності.

Література [О1-4; Д 11-14]

Тема 8. Психологічна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти.

Поняття психологічної та педагогічної культури вихователя. Психологічна грамотність і психологічна компетентність. Шляхи вдосконалення психологічної культури вихователя дошкільного закладу. Організація психологічної самоосвіти вихователя. Саморегуляція психічних процесів вихователя. Аутотренінг у роботі вихователя та його особливості. Розвиток професійної самосвідомості. Рефлексія у діяльності вихователя. Труднощі в роботі вихователя. Кризи професійного розвитку, їх причини та прояви. Синдром професійного вигорання, його причини та способи подолання.

Література [О1-4; Д 1-8, 11-14]

Тема 9. Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти. Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування (комунікативний аспект, перцептивний аспект, інтерактивний аспект педагогічного спілкування). Стилi педагогічного спілкування. Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти.

Література [1-4, Д 1-8, 11-14]

Тема 10. Психологічні особливості співпраці ЗДО із сім'ями вихованців

Характеристика сім'ї як інституту соціалізації. Соціально-психологічні проблеми стабільності сім'ї. Психологічні особливості сімейних виховних впливів. Типи сімейного виховання. Особливості гендерного виховання у сім'ї. Психолого-педагогічна діагностика дитячо-батьківських стосунків. Умови ефективного сімейного виховання дошкільників. Проблеми виховання дітей у сім'ях «групи ризику».

Література [О1-4; Д 1-8; 11-14]

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин														Форма контролю
	денна форма							Заочна форма							
	усього	у тому числі						усього	у тому числі						
		л	п	СЗ	лаб	інд	с.р		л	п	сз	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7									
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ															
Тема 1. Педагогічна психологія як наука	8	2					6	11	1	-	-	-	-	10	У
Тема 2. Методи дослідження у педагогічній психології	10	2		2			6	11	1	-	-	-	-	10	КР Т
Разом за змістовим модулем	18	4	-	2	-	-	12	22	2	-	-	-	-	20	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИВАЛЬНИХ, НАВЧАЛЬНИХ ТА ВИХОВНИХ ВПЛИВІВ НА ДІТЕЙ У ДОШКІЛЬНІ РОКИ															
Тема 3. Психологія учіння та учбової діяльності	8	2	-	-	-	-	6	11	1			-	-	10	У
Тема 4. Психологічні особливості навчальної діяльності дошкільників	10	2	-	2	-	-	6	13	1	2	-	-	-	10	У КТ
Тема 5. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи	9	2	2	-	-	-	5	10						10	У
Тема 6. Психологія виховання	9	2		2	-	-	5	12	2	-	-	-	-	10	У КТ
Разом за змістовим модулем	36	8	2	4			22	44	4	2				40	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГА ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ															
Тема 7. Психологія особистості педагога закладу дошкільної освіти	8	2	-	-	-	-	6	12	2	-	-	-	-	10	У КТ
Тема 8. Психологічна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти	9	2		2	-	-	5	10	-	-	-	-	-	10	
Тема 9. Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти	10	2	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	-	10	У ПК
Тема 10. Психологічні особливості співпраці закладу дошкільної освіти із сім'ями вихованців	9	2	2	-	-	-	5	10	-	-	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем	36	8	4	2	-	-	22	42	2	-	-	-	-	40	
Усього годин	90	20	6	8	-	-	56	10	8	-	-	-	-	80	

6. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Педагогічна психологія як наука	2	1	-
2	Методи дослідження у педагогічній психології	2	1	-
3	Психологія учіння та учбової діяльності	2	1	-
4	Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників	2	1	-
5	Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи	2		-
6	Психологія виховання	2	2	-
7	Психологія особистості педагога закладу дошкільної освіти	2	2	-
8	Психологічна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти	2		-
9	Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти	2		-
10	Психологічні особливості співпраці закладу дошкільної освіти із сім'ями вихованців	2		-
Усього		20	8	-

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів	
		Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
1	Основи педагогічної психології	2		5	
2	Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників	2	2	10	30
3	Психологія виховання	2		5	-
4	Психологія особистості педагога закладу дошкільної освіти	2		10	-
Усього		8		30	30

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів	
		Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
1	Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи	2	-	5	-
2	Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти	2	-	5	-
3	Психологічні особливості співпраці закладу дошкільної освіти із сім'ями вихованців	2	-	5	-
Усього		6		15	-

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (до 5 балів): - участь у розв'язуванні ситуаційних задач, виконанні завдань – 3 бали. - відповідь на практичному занятті – 2 бал.	-	-	1	5	2	10
Семинарські заняття (до 5 балів): - тестове опитування - 3 бали участь в обговоренні основних теоретичних питань – 2 бали	1	5	2	10	1	5
МКР (до 4 балів): - тестове опитування - 2 балів - участь в обговоренні основних теоретичних питань – 2 бали	1	4	1	4	1	4
Разом	2	9	4	19	4	19

Список умовних позначень

Форми контролю: усне опитування – У
 модульні контрольні роботи – МКР
 перевірка конспектів – ПК
 тестування – Т
 колоквиум – К
 есе – Е
 дайджест – Д
 презентація – П
 (складання конспектів занять СКЗ
 моделювання конспектів занять (показ) – МКЗ
 складання схем/таблиць – СХ/Т

Критерії оцінювання практичного завдання

5 балів	Здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання
4 бали	Здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні
3 бали	Здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні
2 бали	Здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; Здобувач із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань, але частково допускаються значні помилки.

1 бал	Завдання виконане з великою кількістю помилок.
0 балів	Завдання не виконано

Критерії оцінювання семінарських завдань

Семінарське завдання складається з тестових питань та відкритих теоретичних питань.

Тестові питання різнорівневі:

I рівень – по 0,2 балу за кожну вірну відповідь (30 теоретичних питань = 6 балів; 15 теоретичних питань + 3 бали).

II рівень - відкрите теоретичне питання, або ситуаційна психологічна задача – 2(4) бали.

Усього максимальна кількість балів за семінарське заняття : 5 балів

1. Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється:

0 балів – відповідь відсутня.

1-2 бали – відповідь студента частково правильна, але допускаються значні помилки.

3-4 бали – відповідь правильна, неповна, допускаються незначні помилки.

5 балів – відповідь правильна, повна, без помилок.

9. Теми лабораторних занять (не передбачено)

10. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи в межах дисципліни «Педагогічна психологія» визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями. Самостійна робота з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях;
- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм, презентацій тощо.

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів	
		Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Педагогічна психологія як наука.	6	10	-	3
2	Тема 2. Методи дослідження у педагогічній психології.	6	10	2	3
3	Тема 3. Психологія учіння та учбової діяльності.	6	10	-	3
4	Тема 4. Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників	6	10	2	3
5	Тема 5. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи	5	10	3	3

6	Тема 6. Психологія виховання	5	10	3	3
7	Тема 7. Психологія особистості педагога закладу дошкільної освіти.	6	10	-	3
8	Тема 8. Психологічна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти.	5	10	3	3
9	Тема 9. Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти	6	10	-	3
10	Тема 10. Психологічні особливості співпраці ЗДО із сім'ями вихованців	5	10	-	3
Усього		56	80	13	30

Примітка: за виконання завдань разом з виконанням самостійної роботи ЗМ
1+ ЗМ 2 +ЗМ 3 =60 балів + іспит – 40 балів. Загалом за весь курс – 100 балів.

Індивідуальні завдання

Впродовж семестру студент виконує одне індивідуальне завдання на вибір із запропонованих.

1. Вивчити уявлення дитини-дошкільника про себе.
2. Проаналізувати особливості рольових ігор дітей (на основі спостереження).
3. Формування передумов навчальної діяльності у дошкільному віці (П).
Заохочення і покарання: вплив на становлення якостей особистості дитини (П).
Аналіз тактики поведінки дорослого в період кризи 3-х років (СХ/Т).
4. Дефіцит спілкування: наслідки для розвитку особистості дитини (есе - Е).
Описати ігри, в які Ви бавилися у дитинстві, ігри ваших батьків, ігри сучасних дітей.
Обґрунтувати подібність і відмінність (есе – Е).
5. «Чи всі ігри для дітей однаково корисні?» (Е)
6. «Про що говорять дошкільники?» (Е)
Причини дитячої неслухняності (П)
«Для чого дитині друзі?» (П)
7. Скласти програму вивчення дитини раннього віку (1-3 роки).
8. Скласти програму вивчення дитини дошкільного віку (3-6(7) років).
9. Розробити рекомендації вихователям з питань адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти (ПК).
10. Розробити рекомендації батькам з питань адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти (ПК).

11. Методи навчання:

Загальні:

Словесні: евристична бесіда; інтерактивні методи, акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, проблемно-пошукові ситуації (психологічні задачі), інструктаж, робота з підручником.

Наочні методи навчання: схеми-опори, опорні конспекти, інструкції до практичних і семінарських занять, самостійної роботи, перегляд мультимедійних презентацій. візуалізація інформації за допомогою мультимедійних слайд-презентацій та відеоматеріалів, самостійне спостереження.

Практичні методи навчання: вправи, практичні роботи.виконання творчих завдань, тестів, робота з підручником, словником, психологічний диктант, виконаннях практичних завдань в парах в підгрупах.

Активні методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).

Поточний контроль											
	5		10	5	10		5	5	5	45	
Контроль самостійної роботи											
	3		3	3	3		3			15	

14. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	цінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання результатів ЕКЗАМЕНУ: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
36-40	A	відмінно	
32-35	B	добре	
28-31	C		
26-27	D	задовільно	
24-25	E		
14-23	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-13	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

15. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.

- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усобичне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають

основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: іспит.

16. Завдання для іспиту.

- Іспит з дисципліни включає виконання студентами індивідуальної роботи. Індивідуальна робота студентів полягає у виконанні теоретичних тестових питань та індивідуального пошукового творчого завдання та складається з наступних етапів:
- обрання однієї із запропонованих тем;
 - теоретичне опрацювання теми через збір, конспектування та анотування наукової літератури;
 - аналіз зібраних наукових джерел;
 - написання творчого звіту про ступінь розробки даної проблеми в сучасній психологічній теорії та практиці у вигляді наукових тез;
 - захист звіту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІСПИТУ

Для оцінювання робіт здобувачів освіти пропонується рейтинг:

Екзаменаційна робота складається з двох рівнів, які містять різнорівневі теоретичні тестові питання та виконання індивідуального пошукового творчого завдання.

I рівень - теоретичні тестові питання – 30 балів.

II рівень – 10 балів.

17. Питання на іспит.

1. Об'єкт, предмет, структура та базові категорії педагогічної психології.
2. Основні проблеми й завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.
3. Методологія та базові принципи психолого-педагогічного пізнання.
4. Методи дослідження у педагогічній психології.
5. Специфіка застосування методів дослідження при роботі з дітьми дошкільного віку.
6. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.
7. Співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання».
8. Види учіння та научіння.
9. Структура учбової діяльності та чинники її успішності.
10. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
11. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.
12. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь.
13. Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників.

14. Психологічні особливості розвивальних та навчальних впливів педагога на дітей у дошкільні роки.
15. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною.
16. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи.
17. Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта».
18. Структура психологічної готовності дошкільника.
19. Виховання як складової освітнього процесу.
20. Базові психологічні підходи до організації виховання: технологічний, гуманістичний і діяльнісний.
21. Вікові аспекти виховання дошкільників.
22. Основні психологічні механізми впливу у вихованні дошкільників. Психологічні засади морального виховання.
23. Гендерні аспекти виховання.
24. Психологічна характеристика особистості вихователя дошкільного навчального закладу.
25. Педагогічні здібності вихователя.
26. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.
27. Оптимізація особистісно-професійного зростання вихователя о закладу дошкільної освіти.
28. Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування (комунікативний аспект, перцептивний аспект, інтерактивний аспект педагогічного спілкування).
29. Стилi педагогічного спілкування.
30. Психологічні особливості педагогічного спілкування та співробітництва в закладі дошкільної освіти.

19. Методичне забезпечення

- робоча навчальна програма дисципліни;
- залікові матеріали;
- конспекти лекцій;
- інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

20. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Видра О. Вікова та педагогічна психологія. Курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 112 с.
2. Калениченко Р. А. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2023. 196 с.
3. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. Курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.
4. Поліщук, В.М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник // 4 те вид., стер. Суми: Університетська книга, 2019. 352 с.
5. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. Педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 168 с.
6. Проблеми педагогічної психології: хрестоматія: навч. посіб. / уряд. Т. О. Гетьман, Т. Д. Кричковська. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 381 с.

Допоміжна:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації

освітнього процесу. Електронна книжка в е-журналі «Практика управління дошкільним закладом». 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osvitiv-ukrayini> (дата звернення 03.03.2021).

2. Білан О. І. Українське дошкілля : програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.

3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна [та ін.]; наук. ред. Г. В. Беленька; Київ ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ: Київ ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 440 с

4. Євтух М. Б., Лузік Е. В., Ладогубець Н. В., Ільїна Т. В. Педагогічна психологія : Підручник. Київ: Кондор, 2015. 420 с. Режим доступу: http://lib.khnu.km.ua/fond/NOV/new09_2016/452863.pdf

5. Калужька Л.В. Комплексна програма розвитку. Навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Вид.3-тє доп. Тернопіль: Мандрівець. 2023. 210 с.

6. Левус Н. І., Волошок О. В. Педагогічна психологія в схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка; Артос, 2015. 340 с.

7. Мельник І. С. Педагогічна психологія: дошкільний вік. Навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта». Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 128 с.

8. Профорієнтація: стан і перспективи розвитку: збірник матеріалів XIII Всеукраїнських психолого-педагогічних читань, присвячених пам'яті доктора педагогічних наук, професора Федоришина Бориса Олексійовича / за ред. Н.В. Павлик. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2024. 128 с.

9. Технологія розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А, Саул В., Метьюз С, Макінстер Д. : наук. ред. Передм. О.І. Пометун. Київ, «Плеяди», 2006. 220 с.

10. Савелюк Н.М. Психологія педагогічна: Навчальний посібник (для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»). Кременець: КОГП імені Тараса Шевченка, 2012. 288 с.

11. Товкач І.Є. *одноосібно розділ «Комунікативний розвиток особистості»* / Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. / Наук. кер. проекту О.В. Огнев'юк. Авт.Кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]; Київ, К: ун.-т ім. Б. Грінченка. 2020. 440 с. 48-51 С. 103-106; 168-173; 244-251; 319-324. (Всього-28 с.)

URL:<https://dnz16.vn.ua/sites/dnz16.vn.ua/files/documents/7c969dd6abc8685c6b9129bab834ec0c.pdf>

12. Товкач І.Є. Майбутнім педагогам про вплив цифрових технологій на якість дошкільної освіти в Україні. ПСИХОЛОГІЧНИЙ І ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИСКУРС: НАУКОВІ ЗАПИСКИ ВЧЕНИХ : збірник матеріалів конференції / за заг. ред. проф Т. О. Олефіренка. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 344 с. С. 194-196.

URL:<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/32376/Psykholohichni%20i%20Pedahohichni%20Dyskurs.pdf;jsessionid=4836E6FF392129939FC584A035F65908?sequence=1>

13. Товкач І. Є. Організація освітнього процесу за участю тьютора в закладі дошкільної освіти. Модернізація педагогічної освіти у глобальному вимірі безпеки соціально-турбулентного світу : збірник матеріалів міжнародного форуму / за заг. ред. акад. В.П. Андрущенко. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 455 с. С. 316-318.

14; . Товкач І. Є. Педагогічні технології тренінгу та коучингу як засоби інтенсифікації освітнього процесу з підготовки вихователя ЗДО в Україні. *Колективна монографія. За загальною редакцією дійсного члена НАПН України, професора Віктора Андрущенка. Теоретичні і технологічні засади професійної підготовки здобувача вищої освіти до формування соціально успішної особистості/ В. П. Андрущенко та ін. ; за заг. ред. проф. В. П. Андрущенка. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 496 с.*
[URL:https://dnz16.vn.ua/sites/dnz16.vn.ua/files/documents/7c969dd6abc8685c6b9129bab834ec0c.pdf](https://dnz16.vn.ua/sites/dnz16.vn.ua/files/documents/7c969dd6abc8685c6b9129bab834ec0c.pdf)